

NORDISK GERONTOLOGISK FORENING

GeroNord

Nytt om forskning, utviklingsarbeid og undervisning på eldreområdet i Norden

Årgang 2 nr. 2 - 1993

Av innholdet:

Ord fra Formannen
NGFs styre og moderforeninger
«Livsformer, åldrande och välbefinnande» - et nordisk prosjekt
Geriatric Medicine - an Icelandic perspective 1993
Doktoravhandlinger
Nordisk gerontologipris
Meldinger - nye bøker
Kongresser og konferanser

GeroNords redaksjon:

Aase-Marit Nygård
Toril Utne
Andrus Viidik

Nordisk Gerontologisk Forenings styre:

Danmark:

Dansk Selskab for Geriatri: Carsten Hendriksen
Dansk Gerontologisk Selskab: Andrus Viidik, formann

Finland:

Societas Gerontologica Fennica r.f.:
Reijo Tilvis
Suomen Geriatri-Finlands Geriater:
Asko Kahanpää
Föreningen för forskning i uppväxt och åldrande rf: Isto Ruoppila

Island:

Icelandic Geriatrics Society: Ársæll Jónsson
Societas Gerontologica Islandica: Jon Snædal

Norge:

Norsk Geriatrik Forening: Jens Halvorsrud
Norsk selskap for aldersforskning:
Aase-Marit Nygård, sekretær

Sverige:

Svensk Geriatrik Förening: Ann-Kathrine Granérus
Svenska Läkaresällskapets Sektion för Åldersforskning: Bertil Steen

Nordisk gerontologi på väg mot 1994

Vi har denna gång två nyheter for våra läsare / medlemmar i de nordiska moderforeningarna.

Den stora nyheten är, att NGF's styrelse beslutade på sitt sammanträde 1-2 oktober 1993 att utlysa ett gerontologi-pris på NOK 50.000 i anledning av sitt 20-års-jubileum - se annonseringen på baksidan av detta nummer av GeroNord. Formuleringen att utdelningen sker i samarbeide med Rhône-Poulenc Rorer betyder, att vi har fått ett betydande økonomisk bidrag till priset. Av juryens sammansättning framgår det, att utväljandet av prismottagare kommer att ske enbart på ett vetenskapligt grundlag.

Det är vår förhoppning, att det nordiska gerontologi-priset också kan komma att utdelas vid de följande kongresserna. Vi arbetar med att säkra detta.

Den andra nyheten är, att Styrelsen beslutade att fortsätta utgivandet av GeroNord med tre nummer i 1994. Vi hoppas att GeroNord oppfyller funktionen att informera breitt om gerontologin i Norden. Innehållet är icke ett skönlitterärt verk från sekretariatets sida men skrivet av moderforeningarna och deras medlemmar. Det är alltså upp till alla läsare att bidra - i synnerhet om man tycker att det icke är informativt eller underhållande nog. Kanske en anstrykning av «Hänt i veckan» även om det blir «Hänt de senaste fyra månaderna». Gärna illustrationer (svart-vita originalbilder blir bäst).

Dead-line for manuskript och publicering finnes på annat ställe i detta nummer.

Vi ser med spänning fram emot vem som blir mottagare av Gerontologi-priset. Sekretariatet ser fram emot att mottaga många bidrag till de kommande nummer av GeroNord.

Året lider snart mot sitt slut. Det är ungefär två månader kvar av året när detta läses. Vi tackar for 1993 och önskar alla ett gott och framgångsrikt 1994.

Andrus Viidik

Nordisk Gerontologisk Forening (NGF)

er et samarbeidsorgan for de gerontologiske og geriatriiske foreningene i de nordiske land. Følgende foreninger er tilsluttet NGF:

Dansk Gerontologisk Selskab: Formann Andrus Viidik, sekretær Jørgen Bruun Pedersen
Dansk Selskab for Geriatri: Formann Carsten Hendriksen, sekretær Jørgen Linde

Societas Gerontologica Fennica, r.f.: Formann Reijo Tilvis, sekretær Jaakko Valvanne
Suomen Geriatriit-Finlands Geriater: Formann Jukka Heikkinen, sekretær Pirkko Jäntti
Föreningen för forskning i uppväxt och åldrande rf: Formann Isto Ruoppila, sekretær Anne Rasku

Societas Gerontologica Islandica: Formann Anna Birna Jensdóttir, sekretær Finnur Bardarson
Icelandic Geriatrics Society: Formann Ársæll Jónsson, sekretær Björn Einarsson

Norsk selskap for aldersforskning: Formann Per Sundby, sekretær Jan Høyesteren
Norsk Geriatriisk Forening: Formann Arnhild Valen-Sendstad, sekretær Brynhild Stensrød

Svensk Geriatriisk Förening: Formann Ann-Kathrine Granéus, sekretær Karin Hedner
Svenska Läkaresällskapets Sektion för Åldersforskning: Formann Bertil Steen, sekretær Peter Ekelund

NGFs ekspertråd består pr. oktober 1993 av følgende:

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Medisin:	Marianne Schroll	Reijo Tilvis	Ársæll Jónsson	Knut Laake	Bertil Steen
Biologi:	Henrik Klitgaard	Antti Hervonen	Sigurd St. Helgason	Olav Sletvold	Hans Lithell
Odontologi:	John Christensen	Eino Mäkilä	Peter Holbrook	Eirik Ambjørnsen	Guy Heyden
Psykologi:	Pia Fromholt	Jan-Erik Ruth	Eirikur Ø. Arnarsson	Aase-Marit Nygård	Boo Johansson
Sosiologi:	Bjørn Holstein	Pirkko Karjalainen	Sigridur Jónsdóttir	Anne Helset	Mats Thorslund
Sykepleie:	Lis Wagner	Anita Brink	Anna Birna Jensdóttir	Bjørg Schei	Astrid Norberg

VÄLKOMMEN

till

12:e Nordiska kongressen i gerontologi
med temat

ÅLDRANDET

*En utmaning för samhälle och vetenskap
inför 2000-talet*

Elmia

Jönköping, Sverige

29 maj - 1 juni 1994

Mer information genom det vetenskapliga sekretariatet

Institutet för gerontologi

Sekreterare Susanne Johannesson

Box 1038

S-551 11 JÖNKÖPING Sverige

Tel. +46 36 10 49 00 Fax+46 36 10 49 16

VÄL MÖTT I JÖNKÖPING!

Stig Berg
president

Meldinger fra moderforeningene

Kasvun ja vanhenemisen tutkijat ry - Föreningen för forskning i uppväxt och åldrande RF

Föreningen för forskning i uppväxt och åldrande rf's grundande möte hölls i Tampere den 17.12. 1980. Professor Isto Ruoppila fungerade som ordförande i detta möte. Till ordförande för föreningens första styrelse valdes professor Eino Heikkinen, som fortsatte i denna uppgift till året 1985. Därefter har prof. Ruoppila fungerat som ordförande. Föreningens målsättning är enligt stadgarna «att främja forskning av uppväxt och åldrande, att främja offentliggörande av forskningsresultat och deras tillämpning i praktiken». För att förverkliga detta syfte anordnar föreningen vetenskapliga konferenser och möten och därmed utvecklar nationella och internationella kontakter mellan forskare. Föreningen deltar i verksamhet av internationella organisationer i detta område samt i arrangemang av internationella möten. Föreningen bidrar också till publiceringsverksamhet inom gerontologin. Den har nämligen sedan 1987 utgett tidskriften *Gerontologia*, som presenteras i näste nummer av GeroNord. Vidare har föreningen deltagit i utvecklande av vetenskaplig utbildning inom gerontologin och den ger även utlåtanden och är initiativtagare inom detta område.

Föreningens ärenden sköts av en styrelse, som består av ordföranden samt sex medlemmar och deras personliga suppleanter. I sammansättning av föreningens styrelse har man strävt efter att olika vetenskapsgrenar och olika universitet är representerade. Föreningen har från första början arrangerat två vetenskapliga seminarier varje år, till åtminstone en av dessa har man inbjudit utländska föreläsare. Senast arrangerades ett seminarium under temat «The meaning of life and ageing» den 2.-3. 9. 1993 i Kuntokallio, nära Helsingfors. Inbjudna föreläsare var professor Jaber F. Gubrium, Department of Sociology, University of Florida och professor Lars Tornstam, Sociologiska institutionen, Uppsala Universitet.

Föreningen har också deltagit i planering och genomförande av nordiska forskarkurser åren 1981, 1984 och 1986. Tillsammans med Finlands Akademis forskningsprogram i åldrande og Societas Gerontologica Fennica rf anordnade föreningen de första nationella gerontologidagarna i Helsingfors 1992. Nästa gång arrangeras dagarna i Jyväskylä. den 26.-27.1. 1995.

Föreningen har erhållit ekonomiskt stöd till sin nationella och internationella konferens- och seminarieverksamhet samt till tidskriftens publicering från Finlands Akademis samhällsvetenskapliga utskott.

Medlemsantalet i Föreningen har stigit under dess existens så att det nu är nästan 300. Medlemmarna representerar många olika vetenskapsgrenar såsom medicin, vårdvetenskap, biologi, psykologi, sociologi, pedagogik, idrottsvetenskaper samt geografi och regionalgeografi. Alla universitet i Finland är representerade. Därtill har många personer speciellt i yrken inom social- och hälsovård samt undervisning anslutit sig till föreningen.

Föreningen anser vara viktigt att den kan delta i verksamhet av Nordisk Gerontologisk Forening och för sin del på detta sätt främja det nordiska och även det internationella samarbetet inom forskning av åldrandet.

Isto Ruoppila

Icelandic Geriatrics Society

The IGS counts 28 members and altogether 12 physicians have obtained a specialist degree in Geriatric Medicine in Iceland, of which 4 are currently residing abroad. General meetings are held regularly over winter time usually with prepared talks by individual members on selected subjects. These can be news from conferences and meetings abroad, information on ongoing research or on domestic aspects of geriatric medicine.

The annual meeting of our Society is due to be held at the end of October. This time we intend to elect a new chairman for three years and next year we will elect a new secretary and a

treasurer the year after in a similar way. All according to our new laws. This time we will have the pleasure of a visiting speaker, professor R.C. Tallis from Manchester. He will give a talk on «Rehabilitation in the 21st Century». Earlier on the day he plans to give a talk on: «The Role of Geriatric Medicine in the Acute Hospital». This has been arranged by invitation of the Reykjavik City Hospital in connection with the 10 year anniversary of opening of the geriatric medicine beds in the hospital.

Ársæll Jónsson

Norsk Geriatrik Forening

Norsk Geriatrik Forening har i år 20 års jubileum. Jubileumsfeiringen finner sted i Oslo 3. november 1993 på foreningens årsmøte. En av geriatriens «grand old men», professor James Williamson, Edinburgh, er invitert som gjesteforeleser både under årsmøtet og på Geriatriens dag i den indremedisinske høststuden.

En viktig sak for foreningen har vært å stimulere til fagutvikling og engasjement i norsk geriatri. Vi har savnet et forum, hvor ulike prosjekter i norsk geriatri kunne presenteres samlet. Styret har ønsket å gjøre noe med dette og for annen gang på rad inviteres medlemmene av foreningen til kort å presentere sine ulike prosjekter - i et «Geriatri - Norge rundt». Det er prosjekter på gang både i Tromsø i nord og i Fredrikstad i sør. I 1992 ble i alt 13 ulike prosjekter fra hele landet presentert.

På årsmøtet vil styret i foreningen fremme forslag om et geriatrik fagutviklingsfond. Formålet er å stimulere til faglig videreutvikling innen geriatri gjennom økonomisk reisebidrag til medlemmene. På årsmøtet er det satt av kr. 25.000 til reisestipend bl.a. for de som bidrar med å fremlegge prosjekter. Foreningen ønsker særlig å nå de yngre legene som satser på geriatri.

På årsmøtet vil det bli valgt nytt styre i Norsk Geriatrik Forening for perioden 1994-95.

Arnhild Valen-Sendstad

President Vigdís Finnbogadóttir, Helga Björnsdóttir og overlege Thor Halldórsson

Vetenskaplig konferens på Island

Islands Gerontologisk Förening firade 20 års jubileum nyligen. Av den anledning höll föreningen två dagars konferens 24 och 25 september. Islands president Vigdís Finnbogadóttir öppnade konferensen och presenterade två hedersmedlemmar, dr. Thor Halldórsson og Gísla Sigurbjörnsdóttir. Hälsovårdsministern höll tal, och tillkännagav ett ekonomiskt bidrag till föreningens vetenskapsfond.

Tema på konferensen var «Dementia och äldre». Två gästföreläsare kom från Norge. Dr.med. Knut Engedal, presenterade sina forskningsresultat angående riskfaktorer och förekomsten av dementia bland äldre, och professor Margarethe Lorenzen berättade om rehabilitering av äldre ur ett holistiskt perspektiv.

De islandske föreläsarna berättade om bl.a. diagnostisering med hjälp av blodflödesmätningar i hjärnan (SPECT), neuropsykologiske metoder för att följa utvecklingen av Alzheimersjukdom, sambandet mellan fysisk aktivitet och muskelstyrka, medicinering vid Alzheimer, användning av ordinerade mediciner i hemmet och utvärdering av fem dagars rehabiliteringsenhet. Omkring 170 personer deltog i konferensen.

Finnur Bárðarson
sekreterare

Svenska Läkaresällskapets sektion för åldersforskning

Sektionen fortsätter sin aktivitet med seminarier, huvudsakligen på en nationell basis. Bland annat kommer ett Percy Nordqvist-symposium om urininkontinens hos äldre att avhållas på Vasa sjukhus i början av maj 1994.

Svenska Läkaresällskapets årliga riksstämma äger rum den 1-2 december på Älvsjömessan utan för Stockholm.

Sektionen för åldersforskning har sin postersession under ledning av Ann-Kathrine Granérus den 1 december. De

fria föredragen presenteras den 2 december (moderatorer) Bertil Steen och Ove Dehlin). Presentationen inleds med sektionens årsmöte.

Av intresse i sammanhanget är också ett symposium om demensutredning (Jan Magnusson) den 1 december, ett symposium om fysisk inaktivitet (Calle Bengtsson) samma dag, och ett symposium om nya biokemiska hjärtinfarktmarkörer (Olle Jagenburg) den 2 december.

Bertil Steen

Geriatrisk docent i Island

Island är numera det enda nordiska landet utan lärartjänst i geriatrik vid medicinsk fakultet. I de återstramningstider som har tvingat Universitetet i Reykjavik att skära ned på sin budget på nära 10 procent har nya tjänster varit i det närmaste otänkbara. Det finns dock en utväg som har använts i vissa fall, att få utomstående organisation att stå för utgifterna. De isländska geriatrikerna har sedan några år försökt få upprättat en lärartjänst vid Medicinska fakulteten utan det har lett till resultat. De sökte förra året med fakultetens godkännande till en fond som stöder uppbyggnad av åldersvården om ekonomiskt stöd till en docentur. För att säkra utgången så gott som möjligt sökte man stöd från de nordiska professorerna i geriatrik. Ämnet ble diskuterat på det senaste professormötet i Köpenhamn hösten 1992, och ett välformulerat brev till isländska hälsovårdsmyndigheter blev skickat. Detta resulterade i att fonden som styrs av Hälsovårdsministeriet beslutade om en opprättelse av en docentur under de närmaste 4 åren. Tjänsten har utannonserats och den första docenten i geriatric träder i tjänst vid årskiftet. Det är en välgrundat förhoppning att denna docentur kommer in i Universitetets budget efter 4 år och att den eventuellt kommer att förvandlas till ett professorat.

På Akureyri i norra Island finns högskola sedan några år. Där har man bl.a. sjuksköterskeutbildning och där har man nu i år etablerat ett professorat i geriatrisk omvårdnad. Tjänsten kommer att besättas vid årskiftet.

Jón Snædal
Societas Gerontologica Islandica

«Livsformer, åldrande och välbefinnande» - et nordisk prosjekt

Det første initiativet til det komparative forskningsprosjektet «Livsformer, åldrande och välbefinnande» som avsluttes med denne boken, ble tatt på et arbeidsseminar som fant sted i Lund i 1984 og som ble finansiert av Nordiska Forskningspolitiska Rådet. På det samme seminaret ble det også konstituert en nordisk arbeidsgruppe for komparativ eldre-forskning. Denne arbeidsgruppen har ved hjelp av økonomiske midler fra Nordiska Forskningspolitiska Rådet kunnet gi økonomisk støtte til flere nordiske samarbeidsmøter for deltakerne i prosjektet. Den første leder av denne gruppen var professor Birgitta Odén, Universitetet i Lund, og hennes etterfølger var professor Eino Heikkinen, Universitetet i Jyväskylä. En varm takk til dem begge og til Nordiska Forskningspolitiska Rådet for økonomisk støtte som har vært nødvendig for gjennomføringen av et komparativt prosjekt. Denne støtten gjorde det mulig for oss å møtes noen ganger i en to-årig planleggingsperiode for å komme frem til en felles prosjektplan basert på ideer fra representanter for ulike akademiske disipliner og nasjonale miljøer. Vi har også fått støtte til å kunne møtes et par ganger i året etter at det egentlige prosjektarbeidet startet.

Forskergruppen startet sitt arbeid på et tidspunkt da en økende skepsis til at surveydata og andre statistiske masseundersøkelser alene kunne gi oss en bedre vitenskapelig forståelse av aldring og alderdom var i ferd med å vokse frem. Den kvalitative tilnærmingen i vårt prosjekt kan sees som et svar på denne skepsisen.

Dette førte til utarbeidingen av et fenomenologisk orientert forskningsprogram, der vi gjennom livshistorier og temaintervjuer ville søke å fange inn eldre menneskers opplevelser av fortid, nåtid og fremtid. Vi har bestrebet oss på å få et så mangefasettert bilde som mulig av hvordan sosialhistoriske hendelser i de ulike nordiske land har påvirket enkeltindivider og deres livsløp. Hensikten har vært å øke vår forståelse for aldringen slik den ser ut innenfra.

I forskergruppen inngår representanter for ulike akademiske disipliner; psykologi, sosialantropologi, sosiologi, sosialpolitikk og sosialt arbeid. Lederne for prosjektet har vært:

- Forskningsdirektør *Jan-Erik Ruth*, Kuntokallio Centrum för utbildning och forskning inom äldreomsorgen
- Professor *Lars Tornstam*, Universitetet i Uppsala
- Professor *Kari Wærness*, Universitetet i Bergen.

Det aller meste av forskningsarbeidet har vært utført av

Forsker *Kirsten Danielsen* (sosialantropolog) og forsker *Kirsten Thorsen* (psykolog), Norsk gerontologisk institutt, Oslo

Forskningsassistent *Rosi Kovacs* (psykolog), Institut for Social Medicin, Universitetet i København
Sjefskurator *Sigurveig Sigurdadottir* (sosialarbeider), Landspítalinn, Reykjavik

Forskningsassistent *Marianne Winqvist* (psykolog), Sociologiska Institutionen, Universitetet i Uppsala
Forskningsassistent *Peter Öberg* (sosialpolitikk), Kuntokallio Centrum för utbildning och forskning inom äldreomsorgen.

I planleggingsfasen deltok også på ulike tidspunkt psykolog *Pia Fromholt*, Center for Gerontopsykologi, Århus og sosialkurator *Ingibjörg Asgeirdottir*, Landspítalinn, Reykjavik.

Det var ingen enkel sak å oppnå finansiering av dette prosjektet i alle de nordiske land omtrent samtidig. Ved hjelp av den koordinerende innsatsen fra gruppen for eldre-forskning innenfor Nordiska Forskningspolitiska Rådet, lokal velvilje og et visst påtrykk, ble det likevel mulig å gjennomføre dette prosjektet innenfor en rimelig tidsramme i alle fem nordiske land. En takk til følgende nasjonale finansieringsinstanser uten hvis støtte det overhode ikke hadde vært mulig å gjennomføre prosjektet: Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og Helsefonden i Danmark, Finlands Akademi i Finland, Landspítalinn og Røða Korset i Island, Norges Allmennvitenskapelige forskningsråd og Norsk

gerontologisk institutt i Norge, og Delegationen för social forskning i Sverige. Vi takker også Norsk gerontologisk institutt for at vi har fått publisere denne boken i deres rapportserie.

Til slutt vil vi takke alle de eldre informantene som har latt seg intervjuer og gitt oss et meget rikholdig og spennende datamateriale som ligger til grunn ikke bare for denne nordiske publikasjonen, men også for flere andre nasjonale forskningsarbeider i gerontologi.

Kari Wærness

Publiserte arbeider fra det norske prosjektet «Aldring, livsløp og livsstil»

Danielsen, K.: Kvinners uryddige livsløp, I Ingebretsen, R. og Thorsen, K. (red.): *Kvinner blir gamle*. NGI-rapport 3-1990. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1990.
Danielsen, K.: *Aldring, livsløp og livsform*. GerArt nr. 8-1991. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1991.

Danielsen, K.: *Slike gutter. Eldre menn forteller om sitt liv*. Pax Forlag A/S, Oslo 1992.

Danielsen, K.: *Dagens gamle - gårldagens unge*. *Aldring & Eldre*, 1992, 3.

Danielsen, K.: Tre måter å analysere livshistorier på. I Bjelland A.K. m.fl.: *Livsløp og livshistorier*. NGI-rapport 4-1992. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1992.

Thorsen, K.: Omsorg som livslang karriere. I Ingebretsen, R. og Thorsen, K. (red.): *Kvinner blir gamle*. NGI-rapport 3-1990. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1990.
Thorsen, K.: «*Et godt liv tross alt*». Å finne mening med sitt liv. NGI-rapport 4-1991. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1991.

Thorsen, K.: *Gamle kvinners livskvalitet*. GerArt nr. 5-1992. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1992.

Thorsen, K.: *Kjønn, livsløp og den gode alderdom*. I Bjelland A.K. m.fl.: *Livsløp og livshistorier*. NGI-rapport 4-1992. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1992.

Thorsen, K.: *Livsløp og alderdom. Kvinneliv og mannliv - gamle forteller sin livshistorie*. NGI-rapport 6-1992. Norsk gerontologisk institutt, Oslo 1992.

Sluttrapport fra prosjektet:

Kari Wærness, Jan-Erik Ruth, Lars Tornstam (red.)

Livsløp blant gamle i Norden
NGI-rapport 2-1993

Rapporten koster NOK 150,- og kan bestilles fra Norsk gerontologisk institutt, Oscarsgt. 36, N-0258 Oslo

Geriatric Medicine - an Icelandic perspective 1993

GeroNord invites to a «minidebatt» on gerontology and geriatric medicine. It is pointed out that these fields have developed somewhat different characteristics in individual Nordic countries. Icelandic geriatric medicine and gerontology has been slowly but steadily growing for the last two decades. The gerontological society of Iceland is celebrating its 20th anniversary this year, while the Icelandic geriatrics society is only 4 years old. Administrators in geriatric care have an association and there is a geriatric council, an umbrella organization for different groups within geriatrics and gerontology. We have laws on issues related to the elderly since 1981. For the population of 260.000 there are 9 full time geriatricians working and it is safe to estimate that 500 differently educated and interested people are actively involved with the elderly. Various influences blow around geriatrics and gerontology in Iceland, since professionals have sought their education not only in Scandinavia, but also in Britain and the United States of America. Already, we have a mandatory nationalized preadmission screen for Nursing Homes. Population studies of the elderly have actively begun, focusing on cognitive, functional, social and health characteristics. We hope to study nursing home populations in the near future, according to the Minimum Data Set and RUG's philosophy. There is a teaching position at the University level in nursing, and will be established at the University of Iceland School of Medicine in January 1994. The multidisciplinary medical model within internal medicine is the predominant model of geriatric care. Most necessary ingredients of high quality geriatric care are existent but much tuning and coordination is to be done, along with further strengthening of individual components of the care system.

What emphasis should we make in Icelandic geriatric medicine and gerontology in the near future?

1. *Academia.* I would like to see a Division on Aging formed at the University of Iceland, School of Medicine. This would be a multidisciplinary group that would be organized from the School of Medicine, but with active participation from the Schools of Sociology, Theology, Philosophy, Law, Economics, Biology, Dentistry and Engineering, to mention some, but no field would be excluded. Think-tank would be formed that would focus on, for example, ethics and health care policy relating to the elderly, and last, but not least, be the foundation and promotor for gerontological research. This group would also explore the possibilities of interdisciplinary teaching at the University. Connected to this, I would like to see visiting professorships established in all of the Nordic Countries, where each of the Nordic Countries would offer, for example, two 3-month long grants a year (autumn and spring), where one could be for a Scandinavian and the other for a «foreign» academician. The benefit to the visiting professor would be to get some protected time for thinking and writing, but the benefit to the hosting country would be some (limited) teaching or discussions of gerontological issues. *I would like to see discussion in GeroNord on this idea.*

2. *Clinical Services.* Here we should continue on the track we already are on. High quality diagnostic assessment of the elderly sick person in a geriatric assessment unit with focus on rehabilitation, should continue. Additionally, I think geriatricians, gerontologists should start focusing more on prevention. We should be proponents of prevention against the many ills of old age. Brain protection should be

high on the list, since we now have studies supporting the efficacy of treatment of high blood pressure for the elderly, and anticoagulation for atrial fibrillation. Prevention of osteoporosis is another big issue, where many possibilities of prevention lie. We need to focus on middle aged people in this regard and point out cause (high blood pressure, a.fib., osteoporosis) and effects (disabling strokes, vertebral and femoral neck fractures). Individual risk factor analysis for the middle aged person and recommendations are perhaps best done by the well trained internist-geriatrician! We should also be strong advocates for the only proven universal foundation of youth until now: appropriate exercise at all ages. In clinical research we should study not only the sick but also those who age successfully, as J. Rowe has reminded us of. In the nursing homes we have to emphasize quality and we need to conduct more clinical research there.

3. *Ethics.* Discussion about issues at the end of life need to be increased. How and when do we limit treatment? In Scandinavia we could discuss guidelines for Do Not Resuscitate decisions and Comfort Measures in hospitals. Should we establish advanced directives for those in the community? Whatever the answers will be, *we could all benefit tremendously from discussing these issues.*

I have admittedly not discussed what gerontology or geriatric medicine is. But I have tried to vision where Iceland is now, and where I would like to see us heading - and best of all - if that trip into the future could be in close company with our Scandinavian colleagues.

*Palmi V. Jonsson, MD, ABIM
Reykjavik City Hospital*

Retirement, Health and Socio-psychological Conditions

A longitudinal study of 116 municipally employed women in Malmö, Sweden

Henrik Östberg

Abstract

A longitudinal study was performed in 116 employed women concerning the effects of retirement on health and socio-psychological conditions. Examinations were performed six months prior to and five months after retirement. They concerned subjective health, earlier and present diseases, medication, calls to physicians, smoking and sleeping habits and physical activity. The women were interviewed about their work situation, contact frequency with relatives, neighbours, friends and workmates, leisure activities and attitudes towards retirement. The prevalence of post-menopausal bone fractures was studied and bone mass was measured. Oral health, meal habits and intake of energy were examined. The majority (94 percent) were healthy before retirement. After retirement subjective health improved in 22 percent and deteriorated in 9 percent. Blood pressure decreased. The number of calls to physicians diminished. Medication, smoking, sleeping habits and physical activity changed little. In women with one definable disease (35 percent) subjective health improved. Attitudes towards retirement became more positive afterwards, particularly among those with jobs in subordinate positions. Contact frequency and leisure activities increased. Oral health did not change. Post-menopausal bone fractures occurred in 26 percent; these women had lower bone mass than women without fractures. Intake of energy diminished after retirement.

Retirement from work due to age was associated with a mostly positive influence on health. Most women seemed to accept retirement as a natural part of their life cycle. Occupational retirement in women seemed to be of importance in friendship matters and leisure activities.

Doktoravhandling. 148 sider, engelskspråklig.

Disputerat ved Lund Universitet, 16.12.1992

Avhandlingen kan fås ved henvendelse Dr. Henrik Östberg, Dept. of Geriatrics, Lund University, S-212 16 Malmö.

Sympathetic neurons as transplants: the effect of age and micromilieu. An experimental study.

«Nerve cell transplantation for a new lease on life»

Jaana Suhonen, MD

Abstract

Enhanced lifespan has increased interest in the possibilities of replacing decayed cells with new, vital transplants. The gerontological research team at the University of Tampere are engaged in pioneering work on the prospects for the transplanting of nerve cells in Finland.

The aging process involves a decline in function of selected neural elements in the nervous system. Neural grafting provides an interesting approach for the analysis of the cellular events underlying age-related functional impairments in experimental animals. Another factor that makes evaluation of older donor tissue relevant is that most neurodegenerative diseases, such as Parkinson's disease, concern aging neurons. However, most transplantation studies have been done on fetal or young animals. The aim of this study was to investigate young and old catecholamine producing peripheral sympathetic neurons of rats and mice (superior cervical ganglion and adrenal medulla cells) as transplants in different types of target tissues. Special attention was given to factors which might promote the survival of aging donor

tissue. The survival of transplants from young and old donors was compared using catecholamine histofluorescence, tyrosine hydroxylase immunohistochemistry, morphometry and electron microscopical techniques.

The best survival was observed in NGF (nerve growth factor)-rich environment of the mouse submandibular gland. Sympathetic neurons also survive well in the anterior eye chamber and adrenal cortex. Results suggest that neither the age of host nor the age of donor is a limiting factor in peripheral sympathetic neurons grafting if the graft can be implanted in an appropriately nutritive micromilieu. Furthermore, given a favourable environment old cells live longer than expected, even longer than they would have lived in their original environment. It is thus possible to transplant an aged patient's own nerve cells.

Further information available from: Professor Antti Hervonen and Dr. Jaana Suhonen University of Tampere Department of Public Health Box 607, SF-33101 Tampere Acta Universitatis Tamperensis ser A vol 367, University of Tampere, 1993.

Betydande förändringar inom den finländska äldreomsorgen

En arbetsgrupp som tillsatts av det finländska social- och hälsovårdsministeriet har utrett hur funktionsduglig och ekonomisk servicestrukturen inom social- och hälsovården är och behoven av förändring. De centrala problemen som arbetsgruppen har identifierat är vårdens sjukhus- och institutionsdominans samt vård på oönskad målsenliga platser. Arbetsgruppen uppställer som mål för långtidsvården av de äldre att 90 procent av de äldre som fyllt 75 år klarar sig hemma endera självständigt eller med stöd av de tjänster som social- och hälsovården eller de anhöriga och näromgivningen ordnat. För närvarande är andelen ca 84

procent. Målsättningen innebär att fram till år 2000 minskas det sammanlagda antalet vårdplatser vid åldringshem och inom primärhälsovården från nuvarande ca 48.000 till 33.000, dvs. med ca. 15.000. Den personal som frigörs från institutionerna flyttar delvis till den öppna vården. Ändringen i servicestrukturen möjliggör enligt kalkylerna årliga inbesparingar om en miljard mark i driftsutgifterna för äldreomsorgen. Man har inlett ändringen av servicestrukturen på kommunnivå och t.ex. i Helsingfors har man gjort upp ett omfattande målprogram för åren 1993-2000 då det gäller social- och hälsovårdsväsenets tjänster för de äldre.

Reijo Tilvis

Falls in the Elderly

with special reference to testing posture control and risk factors

Pirkko Jääntti

Abstract

The purpose of this dissertation was to study falls of elderly people with special interest on posture control mechanism of the very elderly as well as the fall rate, underlying causes of falls and the survival prognosis of nursing home fallers.

I The posture control mechanism of 23 subjects aged 85 years were measured with a force platform. The results were compared with a group of 50-60 year old subjects. The effect of vision, proprioception and

exteroception was examined. The visual cues were essential for control of upright stance in very elderly subjects.

II The postural stability of 41 habitual nursing home fallers and 31 controls were measured with a force platform. The results demonstrated that in addition to the visual control, movement difficulties, joint motility and orthostatic hypotension were the major factors determining the falls.

III The postural control mechanisms of 20 subjects with Parkinson's disease and 20 controls were studied on movable platform. No major dysfunction in the sensory pathways could be demonstrated. Losses of balance correlated with the reported incidence of falls.

IV The orthostatic responses were tested with 39 subjects aged 85 years and 8 younger controls. All test subjects performed the active rising and passive tilt table tests. The majority of the very elderly had a drop in the systolic blood pressure of 20 mmHg or more. Blood pressure reactions in the two tests were similar. In active rising the heart rate reactions were stronger. Many very elderly were afraid of tilt table.

V The fall rate, risk factors and prognosis of falls among elderly nursing home residents were studied by analysing all falls during a two month period. The fallers had more often dementia, hypotension or Parkinsonism than the controls. The fallers had poorer visual acuity. Furthermore, some demented subjects did not fixate their sight, which may partly explain their tendency to fall. In the group of fallers, those who used short-acting hypnotics fell more after midnight than those who did not.

VI The fallers' mortality was higher than that of the controls. The risk factors for mortality among fallers were male gender, dementia, Parkinsonism, the use of antidepressants, diuretics or vasodilators. More effective treatment of Parkinsonism and depression, as well as withdrawal of diuretics, whenever possible, might reduce mortality.

Dissertation: May 14, 1993.
Acta Universitatis Tamperensis ser A
vol 365, ISSN 0496-7909
University of Tampere.
P.O.Box 617, SF-33101 Tampere

12. juni 1993 forsvarte 1. amanuensis **Inger Hilde Nordhus** avhandlingen: «Family caregiving: A community psychology study with special emphasis on clinical interventions» for den filosofiske doktorgraden ved Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen.

Opponenten var professor, dr.med. Astrid Nøkleby Heiberg, Psykiatrisk institutt, Universitetet i Oslo og professor, fil.dr. Jan Forstin, Tekniska Högskolan, Stockholm. Tredje medlem i bedømmingskomiteen var professor Odd E. Havik, Universitetet i Bergen. Disputasen ble ledet av dekanus ved Det psykologiske fakultet i Bergen, professor Håkan Sundberg.

Doktoranden holdt 11. juni 1993 følgende prøveforelesninger: «Depresjon og livskvalitet - sentrale begreper i gerontologisk litteratur i lys av teoretiske og metodiske spørsmål» (selvvalgt emne) og «Psykoterapi med eldre - en meningsfull modell for klinisk gerontopsykologi?» (oppgitt emne). Avhandlingen består av 5 arbeider. Fire er artikler, hvorav tre er publisert i nordiske tidsskrift, og en artikkel i et internasjonalt tidsskrift. Det femte arbeidet består av en monografi. Avhandlingen innledes med en begreps- og metodedel, der en drøfter sentrale belastningsmodeller i internasjonal omsorgsforskning og implikasjoner ved bruk av disse modellene i intervensjonsstudier.

Arbeidet er rettet mot å (1) identifisere faktorer som virker styrende på hhv. omsorgsengasjement og psykologiske belastninger (gjennom strukturerte intervju og survey-data), (2) prøve ut sentrale belastningsmål (gjennom leddanalyser og skalakonstruksjon) og (3) evaluere tidsavgrensede psykologiske tiltak for pårørende med primæransvar for aldersdemente (gjennom quasi-eksperimentelt design med repeterte målinger). Resultatene fra intervju- og surveydata viser et bredt bilde av faktorer som påvirker omfang av omsorgsengasjement og belastninger. Disse faktorene diskuteres i lys av samfunnspsykologiske modeller. Analysene av belastningsmål demonstrerer behovet for å skille sub-kliniske fra kliniske belastningsmål. Med basis i disse målene ble det foretatt en systematisk evaluering av to typer tiltak, hhv. støttegrupper og individualsamtaler med pårørende til demente. Begge tiltaksformer viste positiv effekt gjennom redusert belastning, og bidrar slik med modeller for praktisk klinisk arbeid.

Biografiske opplysninger:

Inger Hilde Nordhus er født i Bergen i 1952, og tok cand.psychol. eksamen ved Universitetet i Bergen i 1981. Hun er godkjent spesialist i hhv. klinisk psykologi og allmennpsykologi, og har primært vært tilknyttet Universitetet i Bergen, først ved Institutt for samfunnspsykologi og senere ved Institutt for klinisk psykologi. Inger Hilde Nordhus fungerer i dag som sjefspesialist ved Poliklinikk for voksne og eldre, Institutt for klinisk psykologi.

Akut myokardieinfarkt hos ældre. Forløb, prognostiske faktorer og effekt af rehabilitering

Henrik Nielsen

Doktorafhandlingen er en monografi. Arbejdet er udført under min ansættelse som reservelæge og klinisk assistent ved kardiologisk afdeling på Københavns Kommunehospital og Hvidovre Hospital.

Mange undersøgelser af akut myokardieinfarkt (AMI) har koncentreret sig om yngre patienter, selvom sygdommen for en stor dels vedkommende rammer ældre, hos hvem akut sygdom ofte forløber anderledes, præget af et multifaceteret sygdomsbillede med nedsat reservekapacitet i og samtidigt svigt af flere organsystemer. Desuden har rehabiliteringsundersøgelser efter AMI konsekvent udelukket ældre og har i mange tilfælde koncentreret sig om fysisk træning.

Undersøgelsen havde til formål: 1) at sammenligne forløbet af AMI hos ældre (>67 år) og yngre (<67 år) patienter under indlæggelsen i og efter udskrivelsen fra hospital, 2) at belyse de ældre AMI-patienters tilstand efter udskrivelsen i sammenligning med en tilsvarende gruppe ældre uden tidligere AMI, 3) at beskrive hvilke forhold, der var relateret til dødeligheden under indlæggelsen i og efter udskrivelsen fra hospital hos henholdsvis ældre og yngre patienter med AMI, 4) at

undersøge effekten af rehabilitering i form af lægelige hjemmebesøg på ældre AMI-patienters dødelighed, objektive og subjektive tilstand samt forbrug af sundhedsvæsenet i sammenligning med ældre AMI-patienter, behandlet rutinemæssigt uden egentlig målrettet rehabilitering.

Forløbet af AMI før og under indlæggelsen og i tiden derefter var væsentligt forskelligt hos de yngre og de ældre patienter. De ældre blev indlagt med større forsinkelse, præsenterede sig i højere grad med atypiske symptomer og havde et mere kompliceret forløb med højere dødelighed under og efter indlæggelsen; eet år efter udskrivelsen var de ældres tilstand præget af mere udtalt aktivitetshæmning, dårligere funktionsevne, flere konkurrerende lidelser, større forbrug af sundheds-ydelser samt ringere subjektivt befindende, selv vurderet helbred og livssituation.

I sammenligning med tilfældigt udvalgte ældre med samme alder, køn og sociale status men uden tidligere AMI var de ældre AMI-patienters tilstand efter eet år dårligere både ved subjektive helbreds- og funktionsmål og ved objektiv undersøgelse.

Ved uni- og multivariate analyser

fandtes, at dødeligheden under indlæggelsen og efter udskrivelsen hos både de ældre og yngre patienter var relateret til kardiale variable som klinisk hjerteinsufficiens og arytmier, men hos de ældre var der også stor betydning af forhold som nedsat funktionsevne, lav social status, dårligt selv vurderet helbred og at have hjemmehjælp. Blandt de ældre patienter i live efter eet år rummede ingen kardiale variable prognostisk information om den efterfølgende dødelighed, der alene var relateret til forskellige forhold i patienternes subjektive befindende og symptomer på almen svækkelse.

Rehabiliteringen ved forfatterens besøg i de ældre patienters eget hjem efter 1, 3, 6 og 12 måneder reducerede dødeligheden efter udskrivelsen, især hos de hjerteinsufficiente. Eet år efter udskrivelsen havde de rehabiliterede ældre bedre funktionstilstand, mindre udtalt angina pectoris, bedre subjektivt befindende og mindre forbrug af ydelser fra sundhedsvæsenet end den ældre AMI-kontrolgruppe.

København: eget forlag, 1993

116 sider

Kan erhverves gratis hos forfatteren.

Adresse: Kajerødgård 13, 3460

Birkerød

Geriatrici i lægeuddannelsen ved Odense Universitet

Det lægevidenskabelige fakultetsråd ved Odense Universitet har haft en travl periode i de seneste år med fastholdelse af lægeskolen ved Odense Universitet, storbyggeri i form af en helt ny Klinikbygning på Universitetshospitalets område og strukturændringer i opbygningen af institutter.

I forbindelse med sidstnævnte har man med dekan, professor, overlæge, dr.med. Mogens Hørder som primus motor ændret professor- og lektorpolitikken, dels i form af konkrete ansættelser, dels i form af en indbygget fremtidsstruktur. Dette betyder, at de kliniske specialer, hvor man har en professor, suppleres med en eller flere lektorer, de såkaldte sats-III lektorer, der skal assistere i det pågældende fags uddannelse superviseret af professoren. Specialer, hvor man endnu ikke har

professoransættelser, men hvor dette ønskes, har man ansat en sats-I lektor, en stilling som angiveligt senere udskiftes med et professorat, der derefter skal suppleres med sats-III lektorer ligesom i de øvrige fag. Disse nyansatte sats-I lektorer skal forsøge at bane vejen for en hensigtsmæssig udvikling, såvel forsknings- som undervisningsmæssigt for det pågældende fag i denne initiale fase.

I geriatri er undertegnede efter det lægevidenskabelige fakultets lektorbedømmelse blevet ansat fra 1. februar 1993. Arbejdet er indtil nu præget af en manglende samtidig ændring i læseplaner og studiestruktur, men er blevet positivt modtaget af fakultetsrådet, studienævn, flere kliniske institutter og ikke mindst de studerende.

Peder Jest
Cheflæge, overlæge i geriatri
Rudkøbing sygehus
Klinisk lektor

Hjelp han slår

Utredning og behandling av vanskelig
atferd hos aldersdemente

Anne Marie Mork Rokstad

Rapporten beskriver erfaringer med behandling av aldersdemente med spesielt vanskelig atferd. Prosjektet har blitt gjennomført på en observasjonsavdeling ved Psykiatrisk storavdeling, Fylkessykehuset i Molde, og en av målsettingene har vært å utvikle en modell for samarbeid mellom primærhelsetjenesten og et psykiatrisk sykehus. Gode samarbeidsrutiner er en forutsetning for å kunne overføre erfaringer og opprettholde behandlingstiltak når pasienten flytter tilbake til kommunen etter behandlingsoppholdet.

Boken koster NOK. 100 og kan bestilles fra
INFO-banken, Granli senter, N-3170 Sem

NorAge '94

Second Congress of the Nordic Society for Research in Brain Aging Organic and Functional Brain Disorders in the Elderly - Causes, Treatment and Caring
October 14-15, 1994
Royal Christiania, Oslo, Norway

Program:

The program will consist of 2 days with scientific sessions including lectures and free communications with platform and poster sessions. Scientists, doctors, nurses, psychologists, social workers, physical therapists, occupational therapists and other with interests in basic or clinical research and education in brain aging are encouraged to participate in the congress and to submit abstracts. Main topics will be:

- Caring and Confusion
- Risk Factors and Causes of Dementia
- Treatment of Depression in the Elderly
- Treatment strategies of Dementia

Language:

Oral communication may be performed in English or the Nordic languages. Abstracts, audiovisual material and posters must be prepared in English.

Further information:

Secretariat of NORAGE '94:
INFO-banken,
Granli senter, N-3170 Sem.
Tel: + 47 33 33 25 66
Fax: + 47 33 33 21 53

Local Organizing Committee:

Knut Engedal, Oslo,
A.L. Mina Bergem, Oslo
Espen Bjertnes, Oslo
Arnfinn Eek, Tønsberg
Per Kristian Haugen, Tønsberg
Randi Nord, Oslo

Specialistexamination i geriatrik i Sverige

Den första examinationen i geriatrik ägde rum häromåret i Malmö. På uppdrag av Svenska Läkaresällskapets sektion för åldersforskning och Svensk Geriatrisk Förening skall Institutionen för geriatrik, Göteborgs universitet, nu arrangera specialistexamen i geriatrik den 21-22 april 1994. Målgruppen är främst de som blivit specialister i geriatrik de senaste åren, men även andra specialister än de nyblivna är välkomna. Det gäller en kombination av skriftligt prov och muntlig diskussion med två examinörer. Upplysningar: Bodil Lernfelt, Eva Sixt och Ulf Malmsten, Institutionen för geriatrik, Göteborgs universitet, Vasa sjukhus, tel. +46-31-61 75 00.

Bertil Steen

Den sjunde internationella kongressen i psykiatri

Den rubricerade kongressen, arrangerad av International Psychogeriatric Association (IPA), avhölls i Berlin den 5-10 september. Ordföranden i Svenska Läkaresällskapets sektion för åldersforskning Bertil Steen tillträdde som IPA:s president för den kommande tvåårsperioden fram till nästa internationella kongress i Sydney 1995. De två närmast föregående presidenterna har varit en japan respektive en amerikan, och det är naturligtvis roligt att Europa och Norden nu fått en president. Det mest glädjande kanske ändå är att det är en geriatriker, vilket understryker geriatrikens vikt vad gäller de olika aspekterna på psykiatrik. Ämnet domineras ju eljest av psykiatriker. I själva verket framhöll den tillträdande presidenten i sitt invigningstal betydelsen av tvärvetenskap inom psykiatriken och vidare betydelsen av tvärnationella och tvärkulturella jämförelser.

IPA är en stor organisation med mer än 1000 medlemmer från över 60 länder i samtliga världsdelar. Medlemskap innebär att man får newsletters, den referee-bedömda tidskriften *International Psychogeriatrics* två till fyra gånger per år med intressanta supplement., och möjlighet att vara med på IPA:s Internationella kongresser och dess workshops. Under tvåårsperioden mellan de internationella kongresserna i Berlin och Sydney kommer tre workshops att avhållas, nämligen i Amsterdam försommaren 1994, i New Dehli omkring 1. november 1994 och i Cancun, Mexico tredje veckan i februari 1995.

Gå med i IPA! Broschyren och anmälningsblanketter hos presidentens sekreterare Margareta Magnusson, Institutionen för geriatreri, Vasa sjukhus, S-411 33 Göteborg, Sverige, tel. +46-31-61 77 61, fax +46-31-20 81 03.

SYSTEMED 94

Den femte internationella konferensen kring systemvetenskap och omsorg om äldre och handikappade, 2 - 6 maj 1994

I maj 1994 anordnas i Genève, Schweiz en tvärfaglig konferens med ovanstående tema. Konferensen är en uppföljare av tidigare framgångsrika SYSTED-konferenser i Montreal (1983), Perth (1987), Bologna (1990) och Barcelona (1991). Avsikten med dessa konferenser har varit att sammanföra forskare från olika discipliner med beröring till vård och omsorg om äldre och handikappade med beslutsfattare och praktiker från fältet - läkare, sjuksköterskor, socialarbetare, sjukgymnaster, arbetsterapeuter. Berörda forskningsdiscipliner är bland annat gerontologi, epidemiologi, biostatistik, folkhälsovetenskap, sociologi, etnologi, demografi, ekonomi, psykologi, operations- och systemanalys. De frågor som diskuteras gäller företrädesvis planering, organisation och ledning av äldre- och handikappomsorgen.

1994-års konferens syftar liksom de

föregående till att redovisa den senaste utvecklingen inom forskning, metoder och policy inom området. Genom ansatsen att sammanföra forskare och praktiker från alla berörda fack och discipliner inom ramen för ett systemvetenskapligt synsätt skapas unika förutsättningar för ett samtidigt innovativt och systematiskt arbetsklimat under konferensen. Svenska deltagare från tidigare SYSTED-konferenser kan vitorda värdet av denne uppläggning.

Tema för SYSTED '94 kommer att vara «Dependency: the challenge for the year 2000». Bland ämnen som tagits upp vid tidigare SYSTED-konferenser kan nämnas behovsmätning, sociala nätverk, folkhälsoarbete, frivillig verksamhet, teknik för äldre, utbildning av personal, utvärdering, internationella jämförelser, informationssystem.

Upplysningar om konferensen lämnas av Märten Lagergren, Socialdepartementet, 103 33 Stockholm, tfn: 08/7633433, fax 7231191, eller direkt konferensens sekretariat.

Det er vedtatt at
13. Nordiske Kongress i Gerontologi
finner sted i Helsingfors 2.-5. juni 1996.
President: professor Reijo Tilvis
Generalsekretær: overlege Jaakko Valvanne

Norsk Tidsskrift for Geriatri

Målgruppen for bladet er i første rekke leger med geriatrioppgaver, så som geriater, leger ved sykehjem og almenleger. Bladet er også myntet på annet fagpersonell.

Temaene er i første rekke praktisk faglige, men det er også rum for strategi, holdninger og lignende. Dette formidles blant annet ved temanummer, enkeltstående artikler, referater, bokanmeldelser og debatt. Det dreier seg om «praktiske» artikler, sjelden publikasjoner. Det er et norsk foretagende med noe internordisk islett, og med enkelte abonnenter utenfor Norge..

Et viktig poeng er *tverrfaglighet og samarbeid*. Temaet «Eldre, syn, øyne» illustrerer dette gjennom forfatterlisten og forhåpentligvis er leserne fra ulike faggrupper. De tre siste temanr. handler om hjerneslag, fall og hematologi. De neste utgivelser som planlegges skal handle om ernæring, diabetes og søvn.

Bladet er nå i sin 9. årgang og er hittil finansiert ved hjelp av spon-sing og støtteannonser. Tidligere har geriater og almenleger i Norge, og spesielt interesserte, fått bladet kostnadsfritt. Det er ikke mulig lenger. Til gjengjeld kan nå alle interesserte fagpersoner i inn- og utland abonnere på bladet.

Redaktør for Norsk Tidsskrift for Geriatri er dr.med. Knut Engedal, i redaksjonen sitter forøvrig Karin Stensaune, Rolf A. Larsen, Halraald Nygaard og Jens Halvorsrud.

Bladet utkommer tre ganger i året. Årsabonnement koster NOK 150, og abonnement kan tegnes ved henvendelse til Postboks 105, N-3170 Sem.

Jens Halvorsrud

NGI-rapport 1-1993

Kirsten Thorsen og Halvard Dyb

*«Er det noen som bryr seg?»
Uformell omsorg for eldre og offentlig støtte til omsorgs-giverne*

Rapporten koster kr. 150,- og kan bestilles fra Norsk geron-tologisk institutt.

Aktuelle konferanser

International Conference on Aging, Depression and Dementia, Gratz, Østerrike, 21-25 februari 1994
Psychiatrische Universitätsklinik
Auenbruggerplatz 22, 8036 GRATZ
Østerrike

Vård vård att värdera, en utmaning för vårdpersonal, Linköping, 17.3, 1994
Abstract före 15 oktober
Anci Lundström, Vårdutvecklings-enheten, Universitetssjukhuset, 581 85 LINKÖPING, Sverige

Adaptations in Aging, The 1994 Sandoz Lectures in Gerontology, Basel, Schweiz, 20 - 22 mars 1994
Sandoz Lectures in Gerontology
P.O. Box 6, 4005 BASEL
Schweiz

Genetic Epidemiology of Twins and Twinning, Amsterdam, 22 - 23 april 1994
Paper före 1 december 1993
Bureau PAOG-Amsterdam, Tafelbergweg 25
1105 BC AMSTERDAM
Nederland

5th Int. Conference on Systems Science in Health-Social Services for the Elderly and the Disabled, Dependency: the Challenge of the Year 2000, Geneve, Schweiz, 2 - 6 maj 1994
Abstract före 31 december 1993
Paper före 31 januari 1994
Swiss Institute for Public Health, Systed '94
Rue du Bugnon 21 A, 1005 LAU-SANNE, Schweiz

First International Symposium on Aging: «There's No Place Like Home: Making it Work», Winnipeg, Canada, 2 - 14.5 1994
Abstract före 3 december 1993
Vincent Bowman, Deer Lodge Centre
2109 Portage Avenue, Winnipeg, Manitoba, Canada R3J 0L3

12:e Nordiska kongressen i gerontologi; Åldrandet - En utmaning för samhälle och vetenskap inför 2000-talet, Jönköping, Sverige, 29.5 - 1.6 1994
Abstract före 1 februari
Instituttet för gerontologi
Box 1038, 551 11 JÖNKÖPING, Sverige

XIII World Congress of Sociology, Bielefeld, Tyskland, 18.-23. juli 1994
Gesellschaft für Internationale Soziologie, Universität Bielefeld
D-336 15 Bielefeld, Germany

EBSSRS symposium i Jönköping, Sverige, 27.-31. august 1994
«The Need for New Aging Policies».
Institut för Gerontologi, Box 1038
S-551 11 JÖNKÖPING, Sverige.

Fourth International Conference on Alzheimer's Disease and Related Disorders, Minneapolis, Minnesota, USA, 29 juli - 3 augusti 1994
Abstract före 14 februari 1994
J. Mortimer, M. Dysken
Geriatric Research Education and Clinical Center (11G)
Veterans Affairs Medical Center
Minneapolis, MN 55417 USA

XVII International Iauta Congress, Preparation for Ageing, Jyväskylä, Finland, 12 - 14.8 1994
Abstract före 31 mars 1994
Jyväskylä Congresses
P.O. Box 35, 40351 JYVÄSKYLÄ
Finland

2. Congress of the Nordic Society for Research in Brain Aging
Oslo, Norge, 14.-15. oktober 1994.
Abstracts før 1. april 1994.
Secretariat of NORAGE '94
INFO-banken
Granli senter, N-3170 Sem, Norge

III Europeiske Gerontologiske Kongress, Amsterdam, 30.8.-2.9. 1995.
Tema: «Ageing in a changing Europe: Choices and limitations».
RAI Organisasie Bureau Amsterdam
bv
P.O.Box 77777
1070 MS Amsterdam, The Netherlands

International Psychogeriatric Association, Seventh Congress «Spirit in Ageing», Sydney, Australien, 29.10-3.11, 1995
Wyeth Clinical Meeting Service
International Psychogeriatric Congress
P.O. Box 148
Parramatta NSW 2124 Australia

The XVIth Congress of the International Association of Gerontology, Adelaide, Australien, 19 - 24.8, 1997
Professor Gary Andrews, Chairman, 1997 World Congress of Gerontology
Centre for Aging Studies
Science Park Adelaide
Bedford Park SA 5042 Australia

Nordisk gerontologipris på NOK 50.000

I anledning av sitt 20-års jubileum utlyser Nordisk Gerontologisk Forening (NGF) i samarbeid med Rhône-Poulenc Rorer en nordisk pris i gerontologi på NOK 50.000. Prisen utdeles 29. mai 1994 under åpningen av den XII Nordiske Kongress i Gerontologi i Jönköping.

Prisen utdeles til en i Norden aktiv forsker som er ledende i sin del av gerontologien og som har preget utviklingen. I denne sammenheng betyr *ledende* enten en som leder en stor/fremgangsrik forskergruppe, eller en som har startet noe viktig som andre har fulgt opp, og *gerontologi* alle vitenskapsgrener som beskjeftiger seg med aldringens ulike aspekter.

NGF inviterer herved til *nominasjon* av kandidater til prisen, som ikke kan søkes direkte. Nominasjonen skal inneholde en begrunnelse på 1/2 - 1 A4-side, sammen med kandidatens curriculum vitae og publikasjonsliste. Nominasjonsbrevet med bilag sendes i fire eksemplarer, og skal være NGFs sekretariat ihende senest **31. desember 1993**. Sekretariatets adresse er Nordisk Gerontologisk Forening, Oscarsgt. 36, N-0258 Oslo.

Prisen utdeles av en jury som består av adjungert professor i gerontologisk psykologi Stig Berg, professor i geriatri Olav Sletvold og NGFs formann, professor Andrus Viidik.

På vegne av
Styret for Nordisk Gerontologisk Forening

Andrus Viidik
Formann

Aase-Marit Nygård
Sekretær

Abonnere på GeroNord?

Medlemmene i de 11 moderforeningene i Norden får GeroNord gratis tilsendt. Andre interesserte kan fra 1994 abonnere på bladet, som kommer ut med tre nummer i året. Abonnementet vil for 1994 koste NOK 90., og kan bestilles fra GeroNords redaksjon.

GeroNord 1994

Det er vedtatt at GeroNord skal komme ut med tre nummer i 1994. Tidsplanen er som følger:
nr. 1/94: manus 1. febr./i trykken 1. mars
nr. 2/94: manus 1. mai/i trykken 15. mai
nr. 3/94: manus 15. okt./i trykken 1. nov.

GeroNords redaksjon:
Nordisk Gerontologisk Forening
Oscarsgt. 36
N-0258 Oslo

Telefon: 47-22-55 74 20
Telefax: 47-22 56 19 50